

Szerkesztői szállítás
Belső-kerületi 21. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.
Az értékes cikkek díjaztatnak. Kéziratok nem adtnak vissza.
Előfizetési díj:
Egész évre 12 frt.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „
Egy hóra 1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepek követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések és hirdetések küldendők.
Hirdetési díjak:
Négyezer hasábrított garmond sor ára 12 Bányadíj minden hirdetés után 40 „
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetések felvételnek:
Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 32 „
„ Haasensteint és Voglertnél (Nener Markt 11.)
Pesten: Lang Leopoldnál (Erzsébet-sí 9 szám emelet.)

„KELET“

előfizetési feltételei:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt.
Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

A „Kelet“ kiadóhivatala.

Az új megye.

VI.

(zzz.) Az új megye élén álló alispán hatáskörének és egyéniségének tulajdonságait illetőleg két cikkben voltam bátor előadni, hogy körülbelül a törvény intézkedéseiből kiszámíthatólag, mi lesz vagy lehet ezután az alispán, s körülbelül minő tulajdonok és tevékenység által fog az megfelelni az új rendszer követelményeinek. Nem igénylem, hogy sikerült kellő kifejezést adnom azon felfogásnak, melyet magunknak ezen nevezetes állás- és tisztviselői egyéniségről alkothattunk. Tekintve azt, hogy mekkora különbség volt eddig egy erdélyi és egy királyhágóntuli alispán hatásköre közt, egy e tekintetben kimerítő jellemzéshez nagyobb tér is szükségeltetnék, mint a minőt érdekesebb cikkek háttérbeszorítása nélkül igényelhetnék az önk becses lapjában. De az bizonyos, hogy egy mostani alispán hatáskörét hasonlítani se lehet a jövőbeliéhez, s igen természetes, hogy a hatáskörrel változnak a nehézségek, a nehézségekkel s teendők fontosságával az illető személyiség minősültsége iránti követelmények is. Csak annak kitüntetése volt czélom, nem pedig bárkit is elijeszteni ez állástól. E cikkek háttérben legfőkébb az az elötte be nem vallott törekvés lappang, vajha oda lehetne hatni, hogy az alispáni állás betöltésénél a választási jog kiváló gonddal gyakoroltatnék, s hivatlanok óvakodnának annak elnyeréseért versenyezni és ezzel úgy a maguk, mint a megye baját meggyújtani. A feladat nehézségei a tetterő és képességre nézve csak nemes küzdelemre lelkesítő kihívás lesznek, s végre is e nehézségek nem legyőzhetlenek, még csak nem is oly kifárasztók az előtt, a kinek háta nem borsózik a rendszeres, szabatos, kitartó munkásságtól, melyet ezután a közigazgatástól is ép úgy elvárunk, mint a biróságoktól.

De aztán szolgabíró uraimék se ábrándozzanak aval, hogy az az állás, melyet eddig elfoglaltak, jövőre is oly könnyen betölthető lesz. A közvélemény, megelégtelve az eddigi közigazgatás áldásait, előre is és majdnem tulszigorral látszik felállítani már is követeléseit az új megye minden közegeivel szemben s nem gondolom, hogy az eddigi felületes eljárással és semmi eredményt nem biztosító babrálással szolgabíráink megállhassanak helyükön.

Leszámítva a felette kevés kivételeket, melyek előtt tisztelettel hajlunk meg, szolgabíráink a közlebbi három év alatt épen nem valami hatalmas macedoniai phalanx gyanánt tűntek fel a közügy zászlója alatt megküzdeni szép hatáskörükhöz nehézségeivel; általános a panasz, hogy az alkotmányos kormányzat hitelét nem igen buzgólkodtak a közönség előtt magasra emelni s a bezirkervilág és a provisorium emlékeit teljes homályba borítani. A kihágási esetek statisztikai adatai, néhol a németek által építettett utak szétmálása, egy-egy a provisorium korából fennmaradt kavicsprizma tetején viritó katángbodor, falusi előljárásságok megtorlatlan vizsgálatai s általában a községi ügy hanyatlása, a meglepő felületesség és lassúság, közigazgatási peres kérdések letárgyalása- és érdemleges ellátásánál, az amabilis confusio a büntetésre méltó cselekvények körüli hebehurgya s olykor illetéktelen eljárásnál, a munkaadó földbirtokos s cselédei és munkásai közti viszony lazulása stb., szomorú képet nyújtanak, melyet — ha lehetne — szeretnénk eldugni, hogy ne elljen pirulnunk, mikor számbavesszük, hogy miféle

dicsőséget köszönhetünk hát nagy pipájú és nagy száju „alkotmányos szolgabíráinknak.“ De a históriát meghamisítani nem lehet, s ezt a most rajzolt képet bátran odaakaszthatjuk — néhány értelmesebb és lelkesebb egyén kivételével — szolgabíró uraimék nyakába.

Ez így tovább nem mehet! A megyei intézmény jövője függ attól, hogy valamint minden tisztviselő, úgy a szolgabírák is sokkal, de sokkal komolyabban vegyék feladatukat, mert különben az alispáni felelősség képtelenséggé válik, a köztörvényhatóságok rendezéséről szóló törvény papirmalaszt marad, s a végén is minden mulasztás, minden hiba csak a megyei önkormányzat elvének compromittálására s azon már is terjedező nézet jogosultságának szilárdítására vezetne, miszerint végre is legcélszerűbb lenne a közigazgatást is kinevezés útján alkalmazott tisztviselőkre bízni.

Az új megye meg kell hogy mutassa, mikép meg tud felelni azon várakozásnak, melylyel a törvényhozás az állami közigazgatás közvetítését a megyére bízta, vagy ha erre nem képes, mielőbb meggyűl baja a salus reipublicaeval.

Ismerik önök b. Reichenstein emlékezetes valamását a provisorium köréből: „soha rosszabb közigazgatásunk nem volt, mint a minőt mi teremtetünk!“ Mielőtt idáig jutnánk a megyei bizottság által választandó szolgabírák s más tisztviselők kegyelméből, alkalmasint már el lesz törve a pálcza a megyei választási jog czélszerűsége felett, sőt talán már meg is mentette lesz a közigazgatás érdekét — a centralisatio. Akkor aztán tudom, hogy nem lesz elég az a qualificatio, melyet az 1870: XLII. t.-cz. a megyei tisztviselőre nézve felállít, s mely mindössze abból áll, hogy (66. §.) megyei tisztviselővé választható az, ki életének 22-ik évét már betöltötte, a magyar állam polgára, se csőd, se bűnvádi kereset, se büntetés alatt nincs, se becselenítő büntetett miatt elítélve nem volt.

Szolgabíráink — ha több tanulmányt és erélyt hoznak magukkal, s ha a szolgabíroságot nem tekintik csak mellékfoglalkozásnak saját gazdaságuk mellett — nagyon sokat tehetnek arra nézve, hogy a megyei intézmény életrevalóságának hitele fentartassék, s az 1870: XLII. t.-cz. által rendszeresített intézmény, minden hiányai mellett, maradandó jó hatással álltassék be a gyakorlati élet viszonyai közé.

Ellenben, ha a szolgabírói állások oly egyénekkel töltenek be, a kiknek egyéb érdemük sincs, mint az, hogy vármegyei és becsületes emberek; ha szolgabíráink eljárását továbbra is csak az eddigi felületesség és erélytelenség fogja jellemzeni, ez mindjárt eleintén oly akadályokat és zavarokat fog szülni, s ebből oly jelentékeny erkölcsi és anyagi kár fejlődhetik, hogy azt előre kiszámítani se lehet.

Ép ezért részemről nagy súlyt fektetek arra is, hogy a megyei bizottsági közgyűlések a szolgabírák megválasztásánál is kiváló gondot fordítsanak arra, nehogy egy vagy más tekintetből olyan egyénekre szavazzanak, a kikkel nemcsak hogy az alispán és megye baját gyűjtik meg, hanem a közigazgatási hatáskör egyik legnevezetesebb részébe e miatt bekövetkezhető pangás és zűrzavar által magát a megyei intézményt is nevétségessé tehetik, s a vizet a tulzó centralisták malmára hajthatják.

Igazságügyminiszeri rendelet

a marosvásárhelyi sajtóbíróság előtt követendő eljárás iránt.*)

(Vége.)

100 §. Ha az esküdtzéki eljárás közben a közvádó, vagy a vádlott által előadott törvényes kívánatok a bíróság által meg nem hallgattattak vagy ha a vétségre a törvény helytelenül alkalmaztatott: az ügy az első esetben az igazságügyminiszeriumhoz más esküdtzék és más bíróság kijelölése végett küldetik be, a másik esetben pedig az eljáró bírósághoz küldetik vissza, mely az esküdtzék határozatának épentartásával, minden egyéneknek ellömlőzésével, a törvény helyes alkalmazására utasittatik.

*) Tegnap számunkban nyomdai vétség történt. Ugyanis ezen rendelet 93—99. §§. tévedésből az utána következő szakkbizottsági javaslat 23. §-a végéhez illesztettek be s viszont a javaslat 23—30. §§. ezen cikk 22-ik §-a után. E kicserélésért bocsánatot kérünk.

101. §. A semmitőszékhez, megsemmisítés végett, csak egy ízben engedtetik folyamodás.

A megsemmisítés következtében indított újabb eljárás elleni semmiségi panasznak csak a 87. §. b) c) és d) pontjai esetében van helye.

102. §. A semmitőszéki eljárás nyilvános, s hogy ezen rendelet gyakorlatilag életbe léphessen, a semmitőszék elnöke fog intézkedni.

103. §. Ha az ítélet megsemmisített, a semmitőszék megsemmisítő ítélete, minden perirattal együtt, 3 nap alatt új eljárás végett a kijelölt bírósághoz, — ha pedig a megsemmisítésnek helye nem találtatott, a folyamodás s a mellékletek 24 óra alatt azon bírósághoz küldetnek vissza, melynek ítélete vagy eljárása ellen a folyamodás történt.

104. §. A semmitőszékhez megengedett ezen folyamodáson kívül, a sajtóvétségek feletti eljárásnál, végrehajtás előtt, semmi más jogorvoslatnak nincs helye.

105. §. A végrehajtás elkezdése után az elmarasztalt, a reá szabott büntetés kegyelem útjáni mérséklésért vagy elengedésért Ő Felségéhez akármikor folyamodhatik.

106. §. Az elmarasztaló ítélet, ha ellene a semmitőszékhez folyamodás nem történt, a folyamodhatásra engedett törvényes idő elmúltá után azonnal végrehajtatik — ha pedig ellene folyamodás történt, akkor a végrehajtás a semmisítés helyét nem adó ítéletnek az ítélt bírósághoz érkezése után azonnal megtörténik.

107. §. Az ítélet végrehajtása a büntető eljárásban meghatározott szabály szerint történik.

A fogság-büntetés végrehajtásáról, különösen a foglyokkal való bánásmódról külön rendelet intézkedik.

108. §. Az esküdtzék által vád alól törvényesen felmentett ellen a büntető eljárás meg nem újíthatatik, — kivéden ha az általa elkövetett büntetése méltó cselekvényt az elévülési időszak lefolyása előtt valamely hatóság előtt önként megvallaná.

109. §. Az esküdtzéki határozatnál fogva elmarasztalt a büntető eljárás újra felvételét, új bizonyítékok alapján bármikor követelheti, de a perújítás az ítélet végrehajtását nem akadályozhatja.

Kelt Pesten, 1871. évi május hó 14-én.

Horváth Boldizsár s. k.
igazságügyminiszter.

Az 1870-ik 42-ik t. cz. 91 §-a alapján alakult kolozsmegyei kiküldöttség 2-ik szakkbizottságának a 91 §. c) pontja iránt szerkesztett

javaslata.

(Folytatás.)

A megyei pénztár és községek számadását úgy a gyámok árvái számadásait megvizsgálja; a tisztviselők hivatalos kiküldetéséből, valamint a magán felek ügyeiből felmerült hivatalos utazásokról szerkesztett útinaplókat folyósítja s vizsgálatai eredményét az alispánnak illetőleg az árvai széknek terjeszti elő.

Megegyező középítkezéseknél a vállalkozónak szóló fizetés utalványt számba veszi és ellenjegyzi. Tudta és ellenjegyzése nélkül semmiféle pénzütalványozás nem történhetik.

31. §. Naplót vezet, melybe a hozzá utasított minden ügydarab beiktatandó és az ellátás ideje s eredménye röviden bejegyzendő. Ezen kívül, a fennálló gyakorlat szerint, a pénztári utalványokról külön jegyzéket vezet, melyet a hónap utolsó napján aláírásával bezár s abból egy kivonatot, a havi pénztári vizsgálathoz, az alispánnak előterjeszt.

Levéltárnok.

32. §. Az iratok rendbetartására és megőrzésére az irattár szolgál, melynek felelős öre a levéltárnok.

33. §. A levéltár római számokkal jelelt következő osztályok szerint rendeztetik:

I. osztályba soroztatnak: törvényezikkek, miniszteri és törvényhatósági szabály rendeletek, közgyűlési és bizottsági jegyzőkönyvek.

II. osztályba: a közigazgatásra vonatkozó minden ügyek.

III. „ a felelbezési ügyek.

IV. „ a szolgabírák iratai.

V. „ az árvai szék iratai.

34. §. A magánosok által megőrzés végett letéteményezett iratok külön jegyzékbe vétetnek, hol a letéteményező neve, az okmány minősége és a letetés ideje láthatóvá teendő.

Az őrizetre záros szekrény használtatik.

35. §. Az irattárilag kezelendő ügydarabokról „Sor-könyv“ vezetetik, melybe az iktatókönyvi szám és az osztályzat beirandó; ez utóbbi az egyes darabokra „folyó“ jegyzendő; minek megtörténtével „Irományjegyzékbe“ folyó szám alatt bevezetendő, úgy hogy az ugyanazon ügyre vonatkozó iratok egy csomagban feltalálhatók legyenek.

36. §. Az iktatótól felszerelés végett, jegyzék mellett irattárba küldött beadványokat köteles a levéltárnok, hálá-

dék nélkül, az előiratokkal ellátni és az iktatónak visszaküldeni.

37. §. Az irattár áttekintése végett betűszerinti „tárgymutató” készítették, melybe minden iktató számmal már jelet beadvány, vezérzavak szerint és levéltári jegy mellett beirandó.

38. §. A levéltár hivatalos iratai magán egyéneknek általában ki nem adhatók; a feleket érdeklő egyes ügyekről, az alispán tudtával hiteles másolatok a levéltárnok felügyelete alatt vehetők ki.

A közgyűlési jegyzőkönyvek vagy egyesvégezők át — olvasása az érdekletteknek megengedett.

Erdősz.

39. §. A fennálló erdőszeti törvénynek és szabályoknak a megyében leendő megtartására, úgy a községek mint a magánosokkal szembe, hivatalból felügyel. Kihágások esetében az illetékes szolgabírnok jelentést tesz.

40. §. Erdő-károk felvétele és megbecslésénél törvényes szakértő s szemlére alapított véleménye teljes bizonyítékot képez. Ezen becslésnél tartozik a fennálló szabályok szerinti becsléseket alapul venni.

41. §. Különösen pedig kötelessége:

- a) a községi erdők vágatási rendjét megállapítani;
- b) a község és vidék befásításáról gondoskodni;
- c) évenként az erdőszeti statisztikát összeállítani s év végével az alispánnak elterjesztetni.

Segéd és kezelési személyzet teendőiről.

Iktató.

42. §. A törvényhatósághoz vagy alispánhoz címzett minden hivatalos irat, úgy a magánosok beadványai, a fennálló gyakorlat szerint vezetendő „jegyzőkönyv”-be iktatandó.

A „jegyzőkönyv”-et az iktató vezeti, ki köteles az alispántól átadott hivatalos iratokat és beadványokat, különkülön, s folyó számok alatt, az alispán által feljegyzett beadás napján, jegyzőkönyvbe iktatni és a kijelölt tisztviselőnek, előiratokkal felszerelve jegyzék (előadói könyv, vevény) mellett kézbesíteni.

43. §. Az ügydarabokra a beadás évét, hónapját az alispán jegyezvén fel, az iktató által még megjegyzendő a mellékletek száma, minősége (eredeti vagy másolat) és a netaláni előszám.

44. §. Bélyegköteles beadványoknál szabályszerű bélyegilleték lerovását és a bélyegjegyek kellő alkalmazását felügyeli és ezért első sorban felelős.

45. §. Köznapokon délelőtt 9—12-ig s délután 3—5 óráig; ünnep és vasárnapokon pedig csak délelőtt 9—12 óráig a jegyzőkönyv nyitva áll.

46. §. A hivatalos óra elteltével, a jegyzőkönyv be-rekesztetik és az alispánnak neve aláírása által eszköz-lendő hitelesítése végett bemutatandó.

(Folytatása következik.)

A magyar delegációból.

A magyar delegáció hetes bizottsága július 15-én reggel 10 órakor értekezletet tartott, melyen a két dele-

gáció által a hadügyi költségvetésre megszavazott össze-gek közti eltérések konstataáltak. A határozatok július 17-én fognak a plenumban tárgyalatni.

A szárazföldi hadsereg rendes költségvetésében a két delegáció határozatai közt a következő eltérések mutatkoznak:

I. czim. Központi vezetés magyar delegáció 2.477.076 frt, osztrák delegáció 2.445.860 frt.

II. czim. Felsőbb parancsnokságok és törzsek, m. del. 1.770.000 frt, oszt. del. 1.574.279 frt.

III. czim. Hadtestületek és hadesapátok m. del. 23.100.000 frt, oszt. del. 23 millió frt.

IV. czim. Katonai szekerészet m. del. 314.490 frt, oszt. del. 251.035 frt.

V. czim. Katonai képzőintézetek m. del. 1.060.112 frt, oszt. del. 1.064.772 frt.

VIII. czim. Ruházati rakhelyek m. del. 133.064 frt, oszt. del. 128.964 frt.

IX. czim. Tüzérségi hadszerügy m. del. 2.729.911 frt, oszt. del. 2.714.900 frt.

X. czim. Katonai szekerészeti rakhelyek m. del. 113.868 frt, oszt. del. 109.000 frt.

XII. czim. Kat. hadmérnöki és építési igazgatóságok m. del. 2.400.000 frt, oszt. del. 2.302.640 forint.

XIII. czim. Kat. földrajzi intézet m. del. 330.665 frt, oszt. del. 341.525 frt.

XIV. czim. Katonai egészségügy m. del. 3.137.106 frt, oszt. del. 3.095.218 frt.

XV. czim. Kat. ellátási ügy m. del. 10.500.000 oszt. del. 10.500.900 frt.

XVIII. czim. Természetbeni élelmezés m. del. 15.600.000 frt, oszt. del. 15.500.000 frt.

XIX. czim. Legénységi eledel m. del. 9.900.000 frt oszt. del. 9.800.000 frt.

XXI. czim. Pótló-szerzés m. del. 1.370.000 frt, oszt. del. 1.200.000 frt.

Összesen: magy. delegáció 84.556.127 frt, oszt. del. 83.537.528 frt. A magyar delegáció tehát 1.018.599 frttal többet szavazott meg.

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, július 18.

(s.) A francia nemzetgyűlés jul. 8-ki ülésében a tartományi bizottság ügye került szóba. Néhány szónok felhasználta az alkalmat, hogy hangsúlyozza a decentralizáció szükségességét a közigazgatásban. Hanem úgy látszik, hogy a francziák akarnak hallani a decentralizációról, bár tapasztalták keserű eredményeit. Kiténik ez főleg ama beszédből, melyet Lambrecht belügyminiszter a tartomány bizottsága ellen tartott. A miniszter veszélyes törekvésnek nevezte a decentralizációt, és azt mondta, hogy az oly ön-álló tartományokat teremtené, melyeknek a svájci kantonok, vagy az észak-amerikai Unió államai. „Ily centralizációjog-gal nem akarunk — mondá a miniszter — mert semmi-vé tenné Franciaország nagy államegységét.” A francia belügyminiszter logikája szerint Svájcban és Észak-amerikában tehát nincs államegység.

A fatenyésztés iránt egyáltalán kevés kedvet, kevés hajlamot olvashatunk ki népünknek a fák iránt mutatott magatartásából. Közönyössége elnézi az utak, határok és a falvak sivár fanélküliségét; a már meglevő vagy mások szorgalmából létesített ültetvények megvédése s kímélésével nem gondol; hisz évenként kiültetjük országutainkat, de évenként kipusztul mellőlük a fa, minek megtartásához pedig igen csekély figyelem is elég volna, nem kellvén hozzá egyéb, mint a legelő marhának kissé távoltartása. A közönyösség azonban néha nem állapodik meg, hanem átmegy a tetteleg rombolásba. Hány-szor láthatunk kidöntött, letört, összevagdalt, felhasított s százfélékép megcsontított ültetvényeket, melyeknek látá-sán szívünk elszorul s tűnődve kérjük magunkban: hogy tehetnek illet emberi kezek, azon kezek, melyeket a te-remtő munkára s nem rombolásra alkotott? A fák iránti végtelen közönyösség s a rút ellenszenv azon megfoghat-lan valami, a mi minden kedélyt méltó felindulásba hoz-hat s pálczát enged törni a jellem és szívjószág fölött, ha az enyhítő körülményeket tekinteten kívül hagyjuk. Nem lesz talán felesleges, ha itt két kérdést röviden tisztázni iparkodunk s mentséget s orvosságot keresünk a fent kör-vonalzott szomorú állapothoz.

Arra nézve, hogy mi lehet oka s mentsége a nép fatenyésztés iránti közönyének, csak a közelmúlt idők nép-nevelési viszonyaira kell emlékeznünk. A két évtized előtti időkben, midőn népünk kedélye nem volt még ugy le-hangolva, terhei nem voltak oly tulságosak, tehát nyu-godtabb világnézete is volt s így a jobb eszmék s ügyek elvetett magvai iránt fogékonyabb s résztvevőbb lett vol-na, nem voltak sem egyesek, sem oly intézmények, me-lyek őt a fatenyésztéssel közelebbről megismertették volna, nem voltak, kik a fatenyésztés sokoldalú hasznát, eshetőleges jövedelmezését, a vele való foglalkozás nemes szépségét előtte föltárják, nem voltak, kik őt a fák kü-lönböző természetéről, művelésük, ápolásuk s nemesítésük módjáról mármár korra ifjúságában megtanítsák s a pórfiuba ugyszólván beleoltsák a fák iránti szeretetét s a művelé-sükre való kedvet. Nem voltak elegendő számban népis-koláink s a hol voltak, azokban sem hallott a fiu a fa-tenyésztésről. Innét ered ki az ügy iránti hidegség oka s innét merithető egyúttal a szomorú mentség is.

Ezek után az orvosság kijelölése magától követke-

A francia nemzetgyűlésben Larcy közl. miniszter hosszasan válaszol a vasuti szállítási nehézségek miatt hoz-záz intézett interpellációra. Előadja, hogy a kormány min-dent megtesz a bajok elhárítására s felemlíti, hogy egyéb gátló körülmények közt a vasutak legújabb két terhet vet-tek magukra, először a francia foglyok hazaszállítását: s a kel. vaspályán egymaga 300.000-et szállított már vissza: s a szállítás e hó 20-ig be lesz fejezve; másodszor 50.000 flo-vat és 148 millió kilónyi hadiszert kellett Németországba vinniük. A kel. vasutársaság kénytelen volt más társula-toktól 16.000 kocsit kölcsönözni, míg 14.000 kocsija a háboru alatt tönkre jutott; új közl. eszközök több gyár munkaszünetelése következtében elég gyorsan elő nem ál-líthatók, továbbá a 15 hó óta visszamaradt áruk most egyszerre érkeznek meg a pályaudvarokba s azokat eláraszt-ják, de mind a mellett tény, hogy a francia vasutak ese-kélyebb szállítások közegeikhez képest most is szállítanak annyit, mint a múlt év megfelelő szakában.

A párisi pályaudvarok túlhalmozását különféle jól is-mert okok idézik elő: ugyanis a teherszállító művek elég-telensége és a nyilvános raktárak szétromboltatása. Larcy nem tagadja el az uralkodó nehézségeket; de azt mondja, hogy türelemmel meg lehet menekülni ezen helyzetből. „E hó 20-ig 7500 vasuti kocsi álland rendelkezésünkre, melyek jelenleg foglyok szállítására használtaknak. Favre Gyula lépéseket tett, hogy a poroszok által visszatartott 10.000 vasuti kocsit megkapjuk.”

Délén és a Herault departementra vonatkozólag kü-lön intézkedések tétettek; Herault departement főnökének megkeresése folytán nagyobb számú vasuti kocsi fog-nak oda küldetni. A ministertanács oly rendszabályok felett ér-tekezett, melyek habár ideiglenesen, 5 millió hecitoliternek szállítását szabad, akadálytalan tengeri hajózás által lehetségessé teendik. A mi a Párisba szánt árukat illeti, a kormány intézkedni fog, hogy a szállítóknak jelenleg az áruk feladása egy rövid időre naponta megengedtesse. Larcy azzal végzi szavait, hogy a felelősséget mindezen bajokért a háboru okozóra hárítja.

Egy követ megjegyzésére, hogy a poroszok 10.000 vasuti kocsit tulajdonítottak volna el, és azokat újra be-mázolás által felismerhetlenné tették, Larcy azt állítja, hogy semmi sem lön elmulasztva, hogy mindaz, a mi a ke-leti vasutársulaté, visszaköveteltesse. Idézi a párisi né-met ügyvivőnek egy iratát, melyben az mondatik, hogy a vasuti kocsikra vonatkozó panaszokat kormányához juttatá, és reméli, hogy azoknak elég fog tétetni.

Lambrecht igazságügyér ezután a Nizzában állítólag kitört zavarokat koholmányának mondja, minthogy ottan pusztán személyes villongások fordultak elő.

A lengyel emigránsok bizottmánya a francia nem-zetgyűléshez intézett emlékiratában tiltakozik néhány len-gyelnek a közelebbi polgárháboruban való résztvevése ellen s kinyilatkoztatja, hogy a Franciaországban élő len-gyel menekültek hívek maradnak a rendhez.

A pápa a Nuova Róma szerint minden ellenkező bizonyítgatások dacára aggasztóan beteg, fejbajban szen-ved, mely gyakorta fenyegető lázban tör ki.

A berlini s a délnémet kormányok között tárgyalá-sok folynak az ultramontán elem tulkapásai ellen teendő közös reudszabályok iránt. Berlin és München között a „Presse” hire szerint már létrejött a megállapodás.

zik. Nem juthat jólétre, nem emelkedhet föl egy állam sem addig, míg népnevelése s gazdaszata pang, míg a szellemről a tudatlanság, az anyagi helyzetről pedig a szükség és a nyomor vasnál is nehezebb bilincsei le nem hullanak. A felszabadult, a tudománytól felvilágosult szel-lem az anyagi oldalt nem hagyhatja paragon. A szellemi tőkék anyagi tőkéket vonnak maguk után. A szellemnek emelése tehát az államélet elsőrendű alapja s e cél meg-valósítására iskoláink, népiskoláink hivatvák. A népiskola azon hely, a hol a gyermek fogalmakat szerez, meglevő fogalmait tisztázza; a népiskola azon közlekedési cső, a melyen a tudományok a nép közé szivárognak s annál fontosabb, mivel egyedüli eszköz a nép közti műveltség terjesztésére, mert a módosabb szülék gyermekének tárva áll a világ tudányszerzésre, de a szegény pórfiúnak falusi iskoláján kívül egyéb tere nincsen. Szükséges tehát, hogy a népiskolák a legnagyobb gonddal szerveztessenek. A fatenyésztés ügye is csak a népiskolák által leszen jobbra fordítható. Ohajtandó, sőt kívánatos e tekinteten, hogy a gyümölcs-s egyáltalán a fa-tenyésztés tana a nép-iskola rendes tantárgyai között foglaljon helyet. Bizton hihetni, hogy a fiu, kinek eszmeköre a katekizmus és bib-liával tisztába nem jöhet, mohón fog kapni e tantárgyon, mert ez mindennapi életébe vág s a folytonos gyakorlati utmutatások által a tárgyba beleéli magát s kísérleteinek sikere méltó büszkeségérzettel jutalmazza meg, midőn az általa ültetett, ápol, nemesített csemetéket jobban látja diszteni, mint társaiét! Ily fogalmak mellett aztán a fiu lassan kinő az iskolából, ifjúvá férfivá lesz — igen, de vele együtt nőnek s erősödnek meg a fatenyésztésről szer-zett fogalmai s elvei is s mindenáron iparkodni fog, hogy a látott és hallott módokon édesatyai házában foganatosít-hatta ügyességét. Az ily ifju már nem fogja aztán ok nélkül kitördelni, vagy a gondjaira bizott marhák által bármikép megkárosítani hagyni az ültetvényeket. Az ő felvilágosult értelme belátja már a fabecsét és sajnálkózni fog egy ágacska letörésén is. Ha ezt elértük, elértünk mindent. Hogy pedig eddig eljuthatunk, népiskoláinkban kell a gyümölcsenyésztés ügyének meghonosulnia.

(Vége következik.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Könyvismertetés.

Községi faiskola. — Alapvonatok a gyümölcsenyésztésre. Köz-ségek, néptanítók, gazdák számára írta Kócsi Károly. Kolozsvárt, 1871. Stein János bizománya. 8. Ára 1 frt 50 kr.

Oly mű fekszik előttünk, mely ha éppen hézagot nem is pótol irodalmunkban, mégis az ügy fontosságánál fogva, melyet tárgyal, megérdemli a teljes figyelmet.

E könyvben utmutatást nyertünk a gyümölcsenyésztésre, azon termelési ágazatra, melyből nyert termények élvezete egyidős magával létezésünkkel, de mégsem része-sült csaknem napjainkig főleg nálunk azon elismerés és figyelemben, a mely őt mind saját magunkat érdeklőleg, mind magából a tárgyból kifolyólag méltányosan megil-lette volna.

A fatenyésztés ügye, mezőgazdaságunk e testvére, egész a szájalomra méltóságig terjedő közönyben része-sült s részesül még jobbra ma is népünkél, ámbár sen-kin sem fogna jobbatéz ügy felkarolása, mint ő rajta.

Hogy gyümölcs-fatenyésztésünkkel nem jutottunk a szomorú végletig, hanem az öröndetes és hasznos hala-dás terére léptünk ki, nem az általános ügybuzgalomnak, hanem egyesek éber munkássága s szép szenvedélyének az érdeme.

De az is még mind kevés, a mit e téren felmutat-hatunk. Egyes nagyobb birtokosok háza környékén, jobb módu polgárok kertjeiben látunk legfőlebb szépen üzőtt gyümölcsenyésztést; községeink és pusztáinkon azonban Pomonának élő s viruló oszlopoi nagyon ritkák, vagy számítás alá alig vonhatók. Pedig itt volna a gyümölcs-fákra és terményeikre a legnagyobb szükség mind élelem, mind anyagi haszon tekintetéből.

Az elevenebb községekben alig van ugyan gazda, a kinek háza előtt vagy kertjében s udvarán egy két gyü-mölcsta ne állana; sőt örömmel említhetjük, hogy vannak egyes városaink, vannak vidékeink, a hol a gyümölcste-nyésztésnek jelentőségét felfogták s igen szép évi jöve-delmet huznak utána; de ezek csak szórványos jelenségek. De hány oly községe van országunknak, a melyben egy két ros meggy- és szilvafánál egyebet nem találunk!

A KELET magán-távirata.

Feladott Pestén, július 18. 10 ó. 30 p. d. e.
Érkezett: július 18. 11 ó. 50 p. d. e.

A császár ő Felseje távollétében Károly Lajos főhg. a kiegyezés barátja elnököl a kiegyezés ügyében tartandó minisztertanácsokban. Genfben Bazaine ellen gyilkossági merénylet követtetett el; egy golyó szolgáját találván, megölte.

A francia megyék kiürítését késlelteti a hadisarcz megszállása. A pénzügyminiszter lépéseket tett a siettetés végett.

Az osztrák-török vasutak ügyében tegnap tartatott az első értekezlet Beust, Andrássy és Hohenwarth szakminiszterek, a török követ és a szerb-biztosok jelenlétében.

Orosz-Lengyelországban ázsiai ragályos járvány uralg.

A szász korona-herczeg orosz tábornaggyá neveztetett ki.

Kolozsmegye közönségéhez!

(Foltatás.)

A másik szintén jó bizonyítványokkal ellátott pályázó egyént hasonlólag mellőzni akarék és csak azon kockázatot kérdesem menté meg: hát ezen egyén is praevicator? hisz még gyanúsítva sem volt soha; alispán ur azt veté ellen még, hogy ő több helység jegyzője s mint ilyen nem szolgálhat többfelé; minek megdöntésére felhozám, hogy ha ezen állomásra pályázott, bizonyosan le fog mondani jegyzőségeiről.

Ezen itt elősoroltak és a mult két évben észlelt alispáni működésből kifolyólag látva azt, mikép a legjobb szándék és akarat mellett sem lehet szakismereteimet a megyében mint megyei mérnök hasznosítani, beadtam lemondásomat — indokolva azt mult két évi hivatalos jegyzőkönyveim kivonatával is a következőkben:

6158—1869 sz. a. január 8-áról 1870 hozzám jött tisztségi rendelet B.-Hunyadon a györgyfalvi utcában levő nagy-híd kijavításáról költségvetés készítésére szólított fel. Én még azon hó 15-én 1. mérn. sz. a. beadtam azt, de a híd kijavítása csak october hó vége felé történt meg, egy más költségvetés alapján, miután az első elveszvé, akkorra már az árviszonyok is változtak.

Főispán ur ő mltága mártius 3-án 1870 szóval megrendelé Nagy-Almás előtt az Almás vizére építendő hidról tervet készítenem, mártius 14-én 1870 11 mér. sz. a. benyújtám azt s az azon hóban lefolyt bizottmányi gyűlés határozatánál fogva ezen hidnak azonnal fel kell vala épülni, híd azonban még ma sem létezik.

A Bács-Sombori egyik fő útvonalon M. Sárd előtt épült nagybbszerű híd munkálatai bevégezettvén, válalkozó jelentésére april 10-én 1870 megvizsgálván, átvetttem és a forgalomnak átadva — erről jelentésemet, az összes irományok visszazárása mellett aprilis 14-én 14 mér. sz. a. a tks. tisztséghez beadtam és felfejtém, hogy ezen híd fejlülvizsgálatát a szerződés értelmében az átvételtől számított egy hó lefolyása után végrehajtani sziveskedjék. Mire 5734—1870 sz. a. november 10-éről jött meg csak többszöri sürgetés, sőt kérelmezés következtében — a fejlül vizsgálati rendelet és addig a válalkozónak várnia kellett rég kiérdemelt munka-bérére. Ily eljárás mellett kérdem, akad-e a válalkozó nagybbszerű építkezésekre?

2180—1870 sz. a. aprilis 29-éről vett tisztségi rendelet tudatta vélem, mikép f. k. alispán urat szintén rendeltileg felszólítá, hogy május 1-én az utmunka erő besztását eszközöljük, miután ez mindedig még nem történt volt meg. Ki volt az, ki a postakönyv szerint vett rendelet értelmében sem jelent meg? Gyarmathy Miklós alispán ur.

2017—1870 sz. a. aprilis 27-éről a Bács-Sombori útvonalon lévő ugynevezett Szucsági nagy-híd közbelső lábának alapon feljül faragott kövekkel kirakott burkolata az idő viszontagságai miatt szétmállva megbomolván, ebbéli jelentésemre a kijavítást illetőleg költségvetés készítését rendelte el a tks. tisztség; 2392—1870 sz. a. majus 13. még meg is sürgetve ép az alispán ur által; május 27-én beadtam munkálomat, azonban e kérdéses kijavítás mind e mai napig sem történt meg; mire bátor vagyok az alispán urat kérdeni, megtéríti-e a megye közönségének azon többletet, mennyivel a kijavítás ennyi idő elteltével kerül; avagy, ha a romlás annyira halad, hogy e miatt maga a hídals bomlásnak indul, szintén magára veszi-e a felelősséget, miután élő szóval és írásban tett sürgtetésemre e kijavítást máig sem rendelte el? avagy ép semmi felelősséggel sem hiszi magát terhelve a megye közönsége részéről benne helyezett bízalombot?

A b.-hunyd m.-n.-sombori fő útvonalon M. N. Sombor előtt a Szontje patak szabályozását illetőleg, az általam készített tervezet nagyon sokáig hevervén az alispán urnál s mit tisztségileg is elintézhett volna — mulasztás következett — bizottmányi gyűlésre hozván, ezen gyűlés határozatánál fogva áttétetett az a helybeli m. k. építkezési hivatalhoz fejlülvizsgálat végett. Az eredmény 2416—1870 sz. a. május 11-éről közöltetett vélem észrevételeim megtétele végett. Május 14-én 27 mér. sz. a. megtévév észrevételeimet, a tks. tisztség határozott is e munkálát kivitelét illetőleg haladéktalanul; azonban alispán Gyarmathy Miklós ur mi okból nem képzelhetem e tisztségi határozatot már tisztázva és aláírással is ellátva magánál bentartotta s még mai napig sem szolgáltatva kezemhez, hanem bizottmányi gyűlésről, bizottmányi gyűlésig huzva, halasztva más-más okokat n. m. kisajátítási nehézségeket sat. tüntetett fel és az észrevételeimben felhozott megelőző szükséges teendőkről merőben megfelelkezve, ezen mind az útvonalat, mind M. N. Sombor helységét felette érdeklő, szükséges és sürgős szabályozást évek óta nem képes végrehajtani.

28—1870 mér. sz. a. majus 17-én felterjesztém a felső kerületi 3 fővonal építkezéseiből megkivántató anyagoknak egy természetben, mint pénzrel leendő előállítására kellett számításaimat; határozat hozatal és intézkedés végett, hogy a megkivántató árlejtéseket maga idejében lehessen foganatosítani. Azonban dacára ennek, az árlejtésekre csakis agusztus hó végén és szeptemberbe került sor; de már a felette felesigázott árkülönbség miatt minden eredmény nélkül.

2895—1869 sz. a. junius 10-éről felette sürgős rendelet jött utánam — mezőszégi körutamon találván engemet: mikép azonnal szálljak ki K. Szt. Királyra, az ottan építendő nagy-híd munkálatait megkezdeni és a híd fekvésének kijelölését a terv szerint eszközölni. — A helyszínére sietve, ott a munkálát már javában folyt, egyik hidőnek már alapozása rakatott, míg a másiknál a földkihányás vette kezdetét: első tekintetre észrevetttem, mikép a híd a tervtől merőben eltérőleg nem egyenes irányban, hanem rézsutosan lön fektetve, mégpedig a víz-szabályok ellenére, egyik hidfő ép ugy a Kalota vizébe szakadó hegyi patak beömlésével szemben. Mint szakértő a hidnak illetén fektetését nem engedhetém meg, illettőleg nem helyeselhetém, de Gyarmathy Miklós alispán ur határozottan kijelenté, hogy ő a hidat így fogja felépíteni, magára erőszakolván minden felelősséget. — Nem volt mit tennem, mint ott hagyni őt és az egész esetet a tks. tisztségnek feljelenteni.

Velits Lajos, mérnök.

(Vége köv.)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jul. 18.

— Reményi Ede bánfi-hunyadi hangversenye vasárnap este, a casino tágas termében, minden tekintetben jó sikerrel folyt le. Bánfi-Hunyad környékének intelligenciája szép számmal sereglett össze s felesleges is mondanunk, hogy elragadtatással hallgata a hangversenyző művészi játékát. Hangverseny után az ifjuság tánczra kerekedett, míg az éltesebb vendégek Ignác Károly ref. lelkész s Gyarmathy Zsigmond vennégszerető házába gyűltek össze kedélyes vacsorára. Ma reggel, művészi körü ját folytatód, Reményi el is utazott Szamosujvárra s onnan tovább. Legyen mindenütt oly szivesen látott vendég, mint volt Kolozsvárt s Hunyadon!

— Tánceztély a vizgyógyintézetben. A hydropathák száma Kolozsvárt már annyira megszaporodott, hogy neki fogtak és a külmonostor-utezai vizgyógyintézetben a mult szombatira tánceztélyt hirdettek, melyet azonban éppen elemük a viz, Jupiter pluvius jóvoltából, akadályozott meg. A mulatság tehát tegnap tartatott meg, kicsiny, de válogatott közönség részvéte mellett. Daczára annak, hogy az étlapon csak a következő iratok valának följegyezve: forrás viz . . . 0 kr, folyóviz . . . 00 kr, és kútviz . . . 000 kr, a közönség jól mulatott; a bornemisza ifjak és vének járták a tánczot lelkesülten éjfélig.

— Sok idegen honvédtiszt látható most városunkban; ezek a végből jöttek, hogy a golyószórók körüli szolgálatot megtanulják és állomásaikon a legénységet a szolgálatban gyakorolják.

— Kéjvonat Pestre. Augustus 20-ikára Magyarország valamennyi vasútja rendszeren rendez kéjvonatot Pestre. Kolozsvárról is fog ily kéjvonat Pestre menni, mert akkor már ki lesz javítva a sztánai töltés. Később majd bővebb részleteket közlünk s csak annyit jegyzünk meg előre, hogy az kéjvonat augusztus 19-én délután fog megindulni s Szent István napján hajnalban érkezik meg Pestre.

— Hymen. Társas körünk barátja Zilahi Kis Elek, köz- és váltó-ügyvéd, közelebbről jegyezte el a kedves és szelleműs Pákey Krisztina kisasszonyt.

— A szebeni postakocsi mindig feltűnően elkésett, mit mi a rossz utaknak tulajdonítottunk, de most arról értesülünk, hogy e kocsi nem mehet éjjel, mert több híd annyira össze van rongálva, hogy nappal is csak nagy óvatossággal mehet a posta.

— Reményi Ede a muzeumutezai gyermek kert javára 50 frtot ajándékozott, mely sziveséggért Szász Domokos, az intézet nevében, legmelegebb köszönetét fejezi ki.

— Szeben és Brassó egyesülnek a színházra nézve, úgy, hogy mindkét városban fölvaltva egy s ugyanaz a szintársulat működik. Ez egyesülésnek az a czélja, hogy Erdélyben egyjóra való szintársulat alakuljon.

— Fogorvosi gyakorlat. A belügyminiszternek e napokban az országos közegészségügyi tanácsához intézett, a a fogorvosi gyakorlatot illető kérdésére, utóbbi azt véleményezte, hogy a még most is fennálló rendeletek értelmében csak oly orvostudorok és végzett sebészek (magistri) foglalkozhatnak fogorvoslással, kik az osztrák-magyar államkötelék területén érvényes diploma birtokában vannak. Ennélfogva tehát minden oly ugynevezett „fogművészek”, kik egyes mű-fogakat vagy egész fogsorokat készíteni szoktak, a fogorvosi gyakorlatról eltiltatni és esetleg oly büntetésben részesülni fognak, mint más — kuruzsolók.

— Auer József, szegedi órás egy kulcs nélkül 151-huzható ingaórát talált föl; egy diszesen kiállított ilyszzerű órát megküldött Rudolf koronaherczeg számára. Mily kedvesen fogadtatott ez az adomány, arról az tanuskodik, hogy Auer aranyéremjelt kapott a királytól.

— Egy üteg mitrailleisse érkezett tegnap városunkba. A mint halljuk, a használati gyakorlatok a napokban kezdődnek.

— Mai számunk mellékletül veszik t. olvasóink P. Nagy Sándor előfizetési felhívását a francziayelv levél-szerinti önoztatására, Robertson modorában. Az angolnyelv ilyszzerű tankönyvről, szintén P. Nagy Sándortól átdolgozva, már többször emlékeztünk meg, s magunk gyakorlatilag ismerői levén e kitűnő tanmódszernek: csak is ajánlólág szólhatánk e tanlevelekről. Midőn tehát a franczia-nyelv ily modoru tankönyvére hívjuk föl az ol-

vasók figyelmét: ajánló dícséretünket ettől sem vonhatjuk meg.

— Felhívás. A dícsőszentmártoni pince-egylet részvényesei, a f. év. augusztus hó 6-án tartandó közgyűlésre, a személyesen vagy megbízottjaik által való megjelenésre tisztelettel meghívotnak. Dícső-Sz.-Márton 1871 július 2. Az ideiglenes választmány.

— Párhaj. A „Reform“ egy erdélyben történt párbajról ír, mely L. s M. itteni ismeretes ifju ember közt folyt le és azt mondja, mindkettő igen veszélyesen sérült meg. Mi is hallottunk a párbajról, de miután L. M. urakat naponként látjuk sétálni, a dolognak hitelt nem adunk.

— Békületett. Altesti sérvben szenvedőket figyelmeztetjük Sturzenegger G. erre vonatkozó hirdetésére mai számunkban.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyiltér*)

Hallomás szerint azzal vagyok gyanúsítva, hogy közlelebből, egyik főrendi nászünnepegy alkalmával, éppen az ünnepegy egyik főtényezője ellen én kísértettem volna meg bizonyos végrehajtást.

Kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a kérdéses ügy előttem ismeretlen, ahoz akár közvetve akár közvetlenül soha legtávolabbi viszonyban nem állottam, s így ama gyanúsítás merőben alaptalan.

Kolozsvárt, jul. 18. 1871.

Tompa Károly ügyvéd.

Magyar keleti vasut.

Bécs-n.-várad-kolozsvári vonal.

A személy- és vegyes-vonatoknak fennálló

menetterve

t. 1871. évi jun. 15-től kezdve

következőleg változott meg:

Állomások.	Bécsből Nagy Várad Kolozsvár felé			
	Személyvonat		Vegyes vonat	
	1. szám	5. szám	1. szám	5. szám
	érkezik	indul	érkezik	indul
	óra p.	óra p.	óra p.	óra p.
Bécs)ész. vasut.	este	8 15	reggel	7 45
Pest)állam "	"	8 25	"	7 55
Czegléd	reggel	7 30	este	6 5
Szolnok	"	10 33	"	8 55
Püspökladány	"	11 22	"	9 58
Nagy Várad	délután	2 35	éjjel	1 15
Mező Telegd	4 47	5 10	4 45	5 25
Éleád	5 52	6 54	6 22	6 35
Rév	6 14	6 16	7 2	7 13
Brátka	6 37	6 42	7 42	7 57
Csucsá	7 10	7 11	8 33	8 47
B. Hunyad	7 53	7 58	9 42	10 17
Egeres	8 42	8 46	11 16	11 51
Magyar-Nádas	9 42	9 45	12 51	1 6
Kolozsvár	10 17	10 19	1 45	1 53
	10 42	este	2 21	délután

Állomások.	Kolozsvárról Nagy Várad Bécs felé			
	Személyvonat		Vegyes vonat	
	2. szám	6. szám	2. szám	6. szám
	érkezik	indul	érkezik	indul
	óra p.	óra p.	óra p.	óra p.
Kolozsvár	reggel	5 15	délután	11 30
Magyar-Nádas	5 38	5 39	11 58	12 3
Egeres	6 11	6 16	12 42	12 52
B. Hunyad	7 13	7 16	1 55	2 25
Csucsá	8 —	8 5	3 23	3 54
Brátka	8 46	8 48	4 54	4 53
Rév	9 16	9 21	5 29	5 41
Éleád	9 42	9 44	6 9	6 29
Mező Telegd	10 4	10 9	6 56	7 11
Nagy Várad	10 51	11 22	8 6	8 51
Püspökladány	1 23	délután	11 56	éjjel
Szolnok	4 38	"	4 19	reggel
Czegléd	5 32	"	5 55	"
Pest	8 37	este	8 43	"
Bécs)ész. vasut.	6 9	reggel	6 36	este
Pest)állam "	6 19	"	6 49	"

Idegenek névjegyzéke

Biasini szállodájában Kolozsvárt, Julius — 16-án 1871.

Berzencei Miklós, honvéd hadnagy, Tordáról. Haán Leopold, kasszir, Losonczi. Christisen Johán, színész, N.-Váradról. Hippman Julián, színész, N.-Váradról. Parakievitzko, színész, N.-Váradról. Balanes György, színész, N.-Váradról. Páskali, director, N.-Váradról. Ajtai György, birtokos, Faragóról. Gesztian, színész, N.-Váradról. Alexandresen, színész, N.-Váradról. Fraivald, színész, N.-Váradról. Krocák Emil, tisztartó, Szolnokról. Kálmán Ferencz, kereskedő, N.-Váradról. Hering, állatorvos, Edelényből. Nagy Andor, birtokos, Szilágy-Sebesről. Valerstein, kereskedő, Csucsáról. Zsombori Elek, birtokos, Déézsről. König, mérnök, Pestről. Gott, mérnök, Pestről. Simon Lajos, birtokos, Szilágy Somlyóról. Makray József, birtokos, Déézsről. Balázs József, Tordáról. Máthé Dénes, fogorvos, Déézsről. Ellessy Endre, birtokos, Déézsről. Makray Aladár, birtokos, Déézsről. Hosszu Jozsef, birtokos, Déézsről. Miklós Árpád, gyógyszerész, Pestről. Benedek Vilmos, joghallgató, Pestről. Szenkovics Miklós, joghallgató, Pestről. Jankovics Miklós, tanuló, Pestről. Haragai Antal, birtokos, Pestről. Gáspár János, joghallgató, Pestről. Méhesi János, aranyműves, Déézsről. Irinyi Lukács, Déézsől. Muszimis Béla, gyógyszerész, Egerből. Hunyady Ferencz, birtokos, Bécsből. Szekeres Róziária, Egeresről. Gróf Toldalagi Zsigmond, M.-Vásárhelyről.

*) E rovat alatt közölttekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerkesztő.

Karvazy Gyula fűszer- és borkereskedésében található: Sörök:

Kőbányai ászoksör (Lager-Bier)	egy üveg	36 kr.
„ márcziusi sör (Maerzen Bier)	egy üveg	38 „
„ dupla márcz.		
(Dopp. Maerz.) „	„	40 „
„ ficzkósör		
(Bock-Bier) „	„	44 „

Pilseni ászok-sör (Pilsner Bock) egy üveg 50 „

Minden üres üveget 10 krajczár visszaadatik.

Valódi Bóreczet egy kupa 40 krajczár.

Százrafra egy kurta öl 10 frt 50 kr.

Továbbá ajánlom **ásványvizeim egész friss minőségben, finom aradi és debreczeni liszt raktáromat és mindenféle fűszer jószágaimat a legjutányosbb árban.**

Megrendelések utánvét mellett is szétküldetnek. Árjegyzékekkel mindig szolgálok.

177

10—*

(231)

(6—8)

Haszonbér.

Alsó-fehért megye Veres-egyháza községében, a károlyfehérvári vasút állomástól három, Nagy-Szeben városától négy és Balázsfalvától egy óra távolságra; egy 700 holdat tevő tagosított birtok területtel lak- és gazdasági épületekkel f. év november-hó 1. napjától 6 esztendőre haszonbérbe adandó. A feltételek iránt értekezhetni tulajdonos **SEETHAL FERENCZ** Sepsi Szent-Iványban Háromszéken.

(157)

(7—12)

Altesti sérvben szenvedőknek.

Sturzenegger G. sérv-írja Herisau-ban, a Svájcban, kitűnő hatása következtében, **altesti sérv-, anya-esetek, és arany-ér bajokban**, a legszámasabb elismerést aratta. Számos bizonyítvány tanúsít teljes gyógyulást még **idült esetekben** is. Bérmentes megkeresésekre a használati utasítás ingyen küldetik meg. Kapható 3 frt 20 kros téglában a feltalálónál magánál, valamint Formagyi F. a Szűz Máriához címzett gyógyszerháza által Pesten.

Hihetetlen mégis igaz,

hogy az alábbi jegyzett

jól regulált saját gyártmányu

császári királyi

(148)

(12—12)

fémjelző hivataltól megpróbált

ÓRÁK

három évi jótállás mellett.

Csak 1 frt 50 kr., vagy 2 frt. egy valódi párisi bronz-óra, egy évi jótállással.

Csak 9 frt. egy valódi angol ezüst henger-óra, kristályüveggel, másodpercz mutatóval és egy finom talmi-arany láncszal, medaillonnal és jótállási okmányokkal.

Csak 12 frt. egy ezüst hengeróra, valódi aranykarikával szökkenytűjű, erős kristály üveggel és láncszal, talmi-arany medaillon és jól állási okmányokkal.

Csak 15 vagy 20 frt. egy valódi angol ezüst horgonyóra, kettős fedéllel, finom metszésekkel, valódi talmi-arany láncszal és jótállási okmányokkal.

Csak 13 frt. egy valódi angol ezüst és tüzben aranyozott chronometer óra láncszal, talmi-arany medaillonostól börtökkel és jótállási okmányokkal.

Csak 14 frt. ugyanaz, de hasonlíthatatlanul finomabb, keleti útmutatóval.

Csak 14 vagy 17 frt. egy valódi angol Prince of Wales remontoire óra, a legerősebb alkatu, kristályüveggel, valódi kitűnő talmi-arany nickellel; ez órák mások fölött avar tűnnek ki, hogy kulcs nélkül húzhatók föl, s minden vevő talmi-arany láncszal, medaillon és jótállási okmányt nyer ingyen.

Csak 13 frt. egy valódi, angol kitűnő talmi-arany hengeróra, legújabb divatu, kettős kristályüveggel, melyben a gépezet zártüvegen át látható, talmi-arany láncszal, medaillonnal és jótállási okmányokkal.

Csak 13 frt. egy talmi arany óra, kettős fedéllel, Suvonette, szökkenytűjű, kristályüveges, nickel-gépezettel, egy valódi talmi-arany láncszal, medaillon, börtök és jótállási okmányokkal.

Csak 14 vagy 17 frt. egy egészen kicsi női óra, valódi ezüstből és valódi aranyozással, valódi talmi-arany nyaklánc és jótállási okmányokkal.

Csak 18 frt. egy valódi angol, finom tüzben aranyozott ezüst chronometer óra, kettős fedéllel, finom zománcszal, egy finom valódi talmi-arany láncszal, medaillon és jótállási okmányokkal.

Csak 18 vagy 20 frt. a legfinomabb ezüst angol horgonyóra, 15 rubinnal, legfinomabb talmi-arany láncszal, medaillon, börtök és jótállási okmányokkal.

Csak 20 frt. egy ezüst remontoir-óra, kulcs nélkül húzható, talmi-arany láncszal és jótállási okmányokkal.

Csak 23, 25, 27 frt. arany női-óra, láncszal, medaillon és jótállási okmányokkal. Továbbá: 45—65 frt. brilliántokkal.

Talmi-arany lánczok 1 frt., 1. 20, 1. 50, 1. 80, 2. 3, 4, 5, 7. Hoszsza nyaklánczok 1 frt 50 kr. 2. 2. 50, 3. 4. 5. 6. 8.

Sajátgyártmányu inga-órák,

naponta fölhuzandók 10. 11 és 12 frt. — Hetenként fölhuzandók 16. 17. 18. 19 és 20 frt. — Órák-ként és fölhuzandók 25—30 frtig a legnagyobbak.

Repetir-órák, negyed- és óra-ütők 40 frttól fölfele.

A legújabb sajátgyártmányu.

Ingaórák, két- vagy több zenedarabbal, minden órában egyet játszva.

Zenegépek, két darabot játszva 18—20 frtig, három darabot 25—28 frtig.

Minden óra első minőségű, s nem fölcserélendő hamisítványossal.

Az összeg beküldése, vagy utánvét mellett minden megrendelés 24 óra alatt pontosan teljesítetik.

Nem szabályozott órák 2 frttal olcsóbbak. — Árjegyzékek ingyen.

Órák, órákereskedők 4000—5000 órából álló raktárt találnak bémulatos olcsó órákon.

Csak Angliában és Svájcban töltött többévi tartozkodás és a nagy forgalom teszi lehetővé, az órákat olcsón árulnom.

Havelka József, óragyáros Bécsben,

Leopoldstadt, grosse Pfarrgasse N. 6.

A nálam vásárolt órákért 3 évig állók jót, azon esetekben ha e 3 év alatt a rugó elbörök, vagy valamilyen törtenik, kötelezem magam azt ingyen kijavítani.

Főraktár: Bécsben, Leopoldstadt, grosse Pfarrgasse Nro. 6.

Fiókház: Florisdorf, Hauptstrasse.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

IRODALMI UJDONSÁGOK!!

Stein János erd. muz. egyll. könyvtáros- s kiadó-nál Kolozsvártt megjelentek s minden hazai könyvtárusnál

kaphatók:

MAGYAR POLGÁRI

törvénykezési rendtartás.

(1868. LIV. törvényczikk.)

Felvilágosító és utasító jegyzetekkel kísérté **GROISZ GUSZTAV**, jogtudor, a kolozsvári m. kir. jogakademián a büntetőjog és a polgári törvénykezés ny. r. tanára, a bírói és jogtörténelmi államvizsgálati bizottságok tagja.

Nagy 8-rét, 662 lap. **Ára 5 frt.**

E munkában az elméleti és gyakorlati iránynak egyaránt elég van téve. A törvény előadása azon sorrendben történik a melyben a törvényben az egyes §§-ok következnek, ezt kívánván a munkának gyakorlati iránya, minthogy ezen előadási rendszer a törvény egyes határozmányainak felkeresését könnyíti; — azonban a törvény minden egyes címét és fejezetét egy általános bevezetés előzi meg, melyben az azon cím- vagy fejezetben tartalmazott elvek megismertetve és kellőleg megvilágosítva vannak, így e munka a jogtanuló ifjúságnak is hasznos tankönyvvé szolgálhat; — végül a törvény eredeti szövegét felvilágosító és utasító jegyzetek kísérik s egyszerűsített és fontosabb iromány-példák az illető helyeken felvették.

Azon körülmény, hogy szerző e munkának megírásával nem sietett, ennek előnyére szolgált, mivel így lehetséges lett, hogy a m. kir. curiának mint semmítőszéknek az új törvénykezési rendtartás életbelépte óta hozott elvi jelentőségű döntvényei mindenütt figyelembe tartattak és felhasználtattak, melyek pedig a törvény kellő értelmezésére igen hasznos anyagot nyújtanak, míg a törvény életbeléptével majdnem egyidejűleg megjelent munkák ezen hasznos anyagot merőben nélkülözik.

Községi faiskola.

Alapvonalok a gyümölcsstenyésztésre.

Községek, néptanítók, gazdák számára írta **Kócsi Károly**, a kolozsvári

ev. ref. főtanodában a természetrajz r. tanára.

(A szöveg közé nyomott 58 ábrával s egy tervlappal.)

Nagy 8-rét, X. és 200 lap. **Ára 1 frt 50 kr.**

Fábián Dániel népszerű egyházi beszédei.

Egy egész évre. **Ára 3 frt.**

Kecskeméti lelkészi-tár.

A gyakorlati lelkészethez tartozó munkák gyűjteménye. Szerk. **FÖRDÖS LAJOS**.

III. füzet. **Ára 1 frt 40 kr.**

APÁCZA és KEGYENCZNÓ.

Regény: a bécsi életből. Írta **HAFFNER KÁROLY**. Két kötet.

Ára 1 frt 60 kr.

Vezérkönyv a testgyakorlás tanításához.

Tanítók és tanítójelöltek számára. Szerk. **MARKÓ LAJOS**. **Ára 60 kr.**

REFORM-ESZMEK,

közérdekű tarlózatok a kath. autonómia, az egyházi reform, a politika és egyház-társadalmi kérdések köréből.

A szabadság és felvilágosodás hívei számára. Írta **BEZERÉDJ SÁNDOR**. **Ára 80 kr.**

Kisfaludy Sándor hátrahagyott munkái.

Kiadta: **TOLDY FERENCZ**. Négy kötet. **Ára 4 frt 80 kr.**

L'homme de Sedan

par le C-te **ALFRED** de la Guéronnière. 5-e edition. **76 kr.**

BESZÉLGETÉSEK,

a búza-tultermelés káros volta felett.

Írta **MOKRY SÁMUEL**. **Ára 40 kr.**

System des Ungarischen Privatrechtes.

Von **CARL PUTZ**. 3 frt 50 kr.

Székaics József öszszegyűjtött egyházi beszédei.

I. kötet. **3 frt.**

Jog- és államtudományi folyóirat.

Szerk. **HOFFMANN PÁL**. I. évfolyam. I. és II. évfolyam. **Ára 2 frt.**

A FORRADALOM.

Írta **QUINET EDGAR**. Francziából fordította gróf **Károlyi Tibor**.

I. kötet. Két kötet **ára 5 frt.**

Az osztrák polg. törvények rövid sommás kivonata.

Szerzette: **VUCHETICH ENDRE**. **Ára 60 kr.**

Törvényszéki orvostudomány

jogászok és orvosok számára. Több jeles szerzők, nevezetesen **Taylor**, **Henke** és **Schürmeyer** nyomán írta dr. **SIKOR JÓZSEF**. **Ára 1 frt 40 kr.**

Erdészeti kézikönyv

műszaki segédzemélyzet, nem különben erdőbirtokosok, gazdatisztek, községek és gazdasági intézetek számára. Írta **LÁZÁR JAKAB** m. kir. erdőmester. **18 ábrával. Ára 2 frt.**

A hét vasgyűrű.

Történelmi regény. Írta **FÉVAL PÁL**. Francziából fordította **Mártonffy**

Frigyes. I. és II. kötet. **Ára 2 frt.**

Az elbűvölt nő.

Történelmi regény. Írta **PONSON du TERRAIL**. Francziából ford. **Mártonffy** **Frigyes**. I. és II. kötet. **Ára 2 frt.**

Raoul lovag.

Történelmi regény. Írta **SAUNIÈRE PÁL**. Francziából fordította **Elma**.

2 kötet. **Ára 2 frt.**

7000 igazolt s életben levő 1848—49-ki honvédtiszt

névjegyzéke

rang és betűszerint. Kiadja **MORZSÁNYI SÁNDOR**. **Ára 30 kr.**

Melléklet: Fölhívás a franczianyelv levélszerinti oktatására.